

УДК 347.78:347.83

У. Б. АНДРУСІВ

Уляна Богданівна Андрусів, кандидат юридичних наук, старший викладач Львівського державного університету внутрішніх справ

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ОХОРОНИ МАЙНОВИХ ПРАВ ОРГАНІЗАЦІЙ МОВЛЕННЯ У ЦИФРОВУ ЕПОХУ

У сучасних умовах телебачення є наймасовішим засобом донесення інформації до споживача. Поява нових цифрових, мережових і телекомунікаційних технологій, інтенсивна конвергенція комп'ютерних і телевізійних мереж та впровадження цифрового телебачення й нелінійних послуг привела до виникнення нового великого ринку інформаційних ресурсів. Очевидно, що важливою умовою ефективного функціонування організацій мовлення у новому інформаційно-технологічному середовищі є створення дієвого та універсального правового інструментарію охорони їх майнових прав.

Стаття 452 Цивільного кодексу України (далі – ЦКУ) майновими правами інтелектуальної власності на об'єкти суміжних прав, до яких належать і програми (передачі) організацій мовлення, визнає: право на використання об'єкта суміжних прав; право перешкоджати неправомірному використанню об'єкта суміжних прав, у тому числі забороняти таке використання; інші майнові права інтелектуальної власності, встановлені законом. Зважаючи на це, доходимо висновку, що, за винятками, які прямо встановлені законом, організації мовлення наділені всією повнотою прав на використання своїх програм (передач).

Особливості використання результатів діяльності організацій мовлення регламентовані ст. 455 ЦК України та ст. 41 Закону України «Про авторське право і суміжні права» (далі – Закон про авторське право).

Передусім з'ясуємо правову природу майнових прав організацій мовлення, закріплених на законодавчому рівні.

Право на публічне сповіщення своїх програм (передач) шляхом трансляції і ретрансляції

Стаття 1 Закону про авторське право визначає дефініцію терміна «публічне сповіщення (доведення до загального відома)» як передачу за згодою суб'єктів авторського права і (або) суміжних прав в ефір за допомогою радіохвиль (а також лазерних променів, гама-променів тощо), у тому числі з використанням супутників, чи передача на віддалі за допомогою проводів або будь-якого виду наземного чи підземного (підводного) кабелю (провідникового, оптоволоконного та інших видів) творів, виконань, будь-яких звуків і (або) зображень, їх записів у фонограмах і відеограмах, програм організацій мовлення тощо, коли зазначена передача може бути прийнята необмеженою кількістю осіб у різних місцях, віддаленість яких від місця передачі є такою, що без зазначеної передачі зображення чи звуки не можуть бути прийняті¹.

З огляду на те, що сьогодні доведення об'єктів авторського права та суміжних прав до відома широко загалу здійснюється не лише традиційними способами, а й з використанням нових засобів комунікацій та платформ, вважаємо, що вказане визначення має бути сформульоване таким чином, щоб чітко охоплювати передачі через Інтернет та по будь-яким іншим видам телекомунікаційних мереж. Відповідно, публічне сповіщення оригіналів або екземплярів записів програм (передач) організацій мовлення має здійснюватись будь-якими технічними засобами таким чином, щоб представники публіки мали змогу одержати до них доступ з будь-якого місця та у будь-який час за їх індивідуальним вибором.

Право організацій мовлення на публічне сповіщення програм здійснюється шляхом трансляції й ретрансляції. Дефініції цих категорій містяться у приписах Закону України «Про телебачення і радіомовлення».

Так, трансляція (телерадіотрансляція) – початкова передача, яка здійснюється наземними передавачами, за допомогою кабельного телебачення або супутниками будь-якого типу в кодованому або відкритому вигляді телевізійних чи радіопрограм, що приймаються населенням². Як вбачається з наведеної дефініції, законодавцем проігноровано вплив технологічного прогресу на мовленнєву діяльність. З метою забезпечення адекватної охорони прав організацій ефірного мовлення в епоху конвергенції, коли діяльність, пов'язана з мовленням, більше не обмежена традиційними платформами, пропонуємо сформулювати визначення тер-

міна «трансляція» таким чином, щоб воно було технологічно нейтральним. Отже, трансляцією є початкова передача програм (передач) організацій мовлення, здійснювана у кодованому або відкритому вигляді, за допомогою будь-яких технічних засобів та платформ для приймання глядачами/слухачами.

Під ретрансляцією відповідно до ст. 1 Закону про телебачення слід розуміти прийом і одночасну передачу, незалежно від використаних технічних засобів, повних і незмінних телерадіопрограм або істотних частин таких програм, які транслюються мовником. Європейська конвенція про транскордонне телебачення регламентує, що ретрансляція означає прийом і одночасну передачу, незалежно від технічних засобів, що використовуються, повних і незмінених телевізійних програм або істотних частин таких програм, які транслюються телерадіоорганізаціями для прийому населенням³. Схоже визначення міститься і у проекті Договору ВОІВ про охорону прав організацій мовлення⁴.

З наведених дефініцій випливає, що термін «ретрансляція» охоплює усі види ретрансляції будь-якими засобами, включаючи ретрансляції по повітрю, проводах, кабелю, через комп'ютерні, мобільні мережі тощо. Як бачимо, окреслені положення є яскравим прикладом відображення сутності принципу технологічного нейтралітету.

Основними ознаками ретрансляції є її одночасність з трансляцією, повнота й незмінність, у разі відсутності хоча б однієї з ознак буде йтися про нову трансляцію.

Саме визначення терміна «ретрансляція» обмежене тільки одночасною ретрансляцією. Відповідно, охорона надається лише у випадку прийому із ефіру й одночасної трансляції програми (передачі), право на використання якої належить іншій організації мовлення. Закріплення цієї ознаки обумовлено тим, що неодноразова передача в ефір може мати місце лише при використанні запису програми (передачі), і тому такі передачі розглядатимуться як нові трансляції. Ретрансляція вважається одночасною і у випадку, коли з причин, пов'язаних з використовуваними технічними засобами, між трансляцією і ретрансляцією відбувається затримка у декілька секунд.

Поняття повноти охоплює повну ретрансляцію усієї програми, а також ретрансляцію істотних частин такої програми, за умови, що цілісність програми не порушується, і що відповідна організація мовлення дасть змогу вчиняти такі дії. Це поняття, однак, не поширюється ні на ретрансляцію окремих сюжетів програми, ні на одночасну ретрансляцію декількох програм або частин програм на одному і тому ж екрані. Дії з дешифрування закодованої програми, якщо на це отримано відповідний дозвіл, не вважаються зміною у розумінні законодавчого терміна.

Ретрансляція є актуальною лише за умови, якщо вона здійснюється іншою особою, ніж первинна передавальна організація мовлення, і виконується для приймання публікою. Відповідно, здійснення ретрансляції реалізується за допомогою двох суб'єктів: першим є сама організація мовлення, яка створює та розповсюджує інформаційний контент, другим – суб'єкт інформаційної діяльності, який поширює продукцію організації мовлення. Він не бере на себе ініціативу і не несе відповідальності ні за зміст інформаційного контенту, ні за монтаж і час виходу програми в ефір.

Право на фіксацію своїх програм на матеріальному носії та їх відтворення

Це право закріплене у Законі про авторське право. Римська конвенція використовує термін «запис своїх передач». ЦКУ, у свою чергу, ототожнює ці терміни, визначаючи зазначене право як записування (фіксування) передачі (програми) організації мовлення, якщо таке записування дає можливість сприйняття, відтворення та здійснення її за допомогою технічних засобів.

Говорячи про запис, необхідно враховувати, що йдеться про першу фіксацію. За загальним правилом, запис передачі може бути здійснений лише за згодою організації мовлення.

Право на фіксацію відобразилось і у Директиві 2006/115/ЄС. На відміну від Римської конвенції, у якій йдеться виключно про запис передачі, що транслюється бездротовими засобами, то ст. 7 Директиви зобов'язує держав-членів передбачити у національному законодавстві виключне право організації ефірного мовлення дозволяти або забороняти фіксацію своїх передач, що передаються за допомогою дротового або бездротового зв'язку, включаючи кабель чи супутник⁵.

Понятійний апарат термінології права окреслений Законом про авторське право. Так, записом (звукозапис, відеозапис) є фіксація за допомогою спеціальних технічних засобів (у тому числі й за допомогою числового представлення) на відповідному матеріальному носії звуків і/або рухомих зображень, яка дає змогу здійснювати їх сприйняття, відтворення або сповіщення за допомогою відповідного пристрою.

Недоліком цієї дефініції є те, що унеможливується фіксація контенту в електронній формі. Окрім того, не зрозуміло, чи поширює ця норма свою дію на частину передачі та фотографії, зроблені з трансльованої на екрані програми.

Зазначимо, що Європейська угода про охорону телевізійних передач надає право дозволяти або забороняти будь-який запис не лише передач, а й фотографічну зйомку екрану в момент передачі⁶.

Статтею 87 Закону Німеччини «Про авторське право і суміжні права» передбачено, що організація мовлення має виключне право здійснювати запис своїх передач на відео- або аудіоносіях, робити фотографії передач, а також відтворювати і поширювати такі записи або фотографії⁷.

В оновленому проекті згаданого Договору ВОІВ запис розглядається як втілення звуків або зображень, або зображень і звуків, або їх відображень, яке дає змогу сприймати, відтворювати або повідомляти їх за допомогою якого-небудь пристрою⁸. Термін «втілення» поширюється на результат включення матеріалу до програми або їх запис, що передається з використанням будь-яких засобів і будь-якого середовища.

Вважаємо за доцільне врахувати цей досвід і внести відповідні зміни до згаданої дефініції. Зокрема, під «записом» слід розуміти фіксацію за допомогою спеціальних технічних засобів на відповідному матеріальному або електронному носії програм (передач), яка уможливило їх сприйняття, відтворення або сповіщення за допомогою будь-якого пристрою та середовища.

Зважаючи на вищезазначене, слід закріпити за організаціями мовлення право на запис програм (передач) або їх частин на матеріальному або електронному носії.

Право на запис передачі охоплюється правом на відтворення.

У Законі про авторське право дається визначення терміна «відтворення», однак воно не стосується програм (передач) організацій мовлення.

Положення, що стосуються права на відтворення, відобразились у Директиві 2001/29/ЄС, якою встановлено, що держави-члени ЄС мають забезпечити організаціям мовлення виключне право дозволяти або забороняти пряме чи непряме тимчасове або постійне відтворення за допомогою будь-яких засобів і у будь-якій формі, в цілому або частково записів їхніх програм, незалежно від того, чи були передані ці програми по проводах або засобами бездротового зв'язку, включаючи кабель або супутник⁹. Положення цієї Директиви охоплюють, зокрема, і відтворення записів передач організацій мовлення в мережі Інтернет.

З огляду на це сформулюємо авторське визначення відтворення запису передачі: виготовлення одного або більше примірників запису передачі або її частини (прямо або непрямо, тимчасово або постійно) у матеріальній чи електронній формі. Інакше кажучи, будь-який спосіб виготовлення копій програм (передач) організацій мовлення у будь-якій формі визнається відтворенням.

Це право діє лише в тих випадках, коли первинний запис передачі був здійснений без згоди організації мовлення. Якщо ж організація мовлення надала іншій особі право здійснити запис своєї передачі, то вона втрачає можливість контролювати перезapis, тобто позбавляється права на відтворення запису.

Закон про авторське право закріплює за організаціями мовлення **право на публічне виконання і публічну демонстрацію своїх програм у місцях з платним входом**. ЦКУ досліджувану правомочність визнає як представлення передачі (програми) організації мовлення публіці у місці, де встановлено вхідну плату. Ця конструкція, на нашу думку, є більш чіткою та доступною, тим паче, що термін «представлення», так би мовити, поглинає категорії «публічне виконання» та «публічна демонстрація».

Місцями, які доступні за вхідну плату, є концертні зали, клуби, кінотеатри. Плата за перегляд або прослуховування передач може стягуватися як безпосередньо шляхом продажу квитків за вхід, так і додатково включатися у рахунки. Організатор публічного заходу з платним входом, що надає відвідувачам можливість перегляду телевізійної передачі або прослуховування радіотрансляції, повинен отримати на це дозвіл від організації мовлення. Це право поширюється на випадки, коли представлення здійснюється одночасно з трансляцією. Коли ж публічна демонстрація здійснюватиметься з використанням запису, підлягають застосуванню приписи, що стосуються права на відтворення записів.

Використання передачі у місцях, де не стягується вхідна плата безпосередньо за перегляд, є вільним. Наприклад, у кафе, готелях, поїздах плата стягується за надання послуг, а не за перегляд передач, тому дія цього права не поширюється.

Вважаємо, що сьогодні це право носить декларативний характер, оскільки практично немає місць, де встановлено вхідну плату, включаючи плату за перегляд або прослуховування передач. Тому виникає питання про доцільність відображення цієї правомочності у законодавстві.

Однак існує зворотний бік медалі. Так, під час чемпіонату футболу Євро-2012 неабиякою популярністю користувалися заклади побутового обслуговування населення (кафе, бари), у яких відвідувачі мали змогу дивитися футбольні матчі, завдяки чому їх прибутки значно зросли. За таких умов видається необхідним внести корективи до законодавчих приписів: вилучити право на представлення передачі (програми) організації мовлення публіці у місці, де встановлено вхідну плату; натомість наділити організації мовлення правом на надання дозволу або заборону представлення програм, якщо воно здійснюється з метою отримання непрямой вигоди у доступних для публіки місцях. Подібне за своєю сутністю право організацій мовлення закріплює Угода ТРІПС: забороняти або дозволяти сповіщення для загального відома своїх телепередач незалежно від того, чи є такі передачі доступними для публіки за плату чи безкоштовно¹⁰. Варто зазначити, що у робочому документі проекту Договору про охорону прав організацій мовлення при характеристиці аналогічного за змістом права основний акцент робиться на отриманні відповідними суб'єктами комерційної вигоди або використанні ними дуже великих екранів¹¹.

Найбільш складним питанням у сфері реалізації окреслених майнових прав є одержання справедливої винагороди за використання програм (передач). Можна без перебільшення стверджувати, що **право на винагороду** є основним майновим правом організацій мовлення.

На жаль, чинне законодавство не закріплює за організаціями мовлення права на отримання винагороди за використання третіми особами їх програм. Звернувшись до досвіду наших сусідів, зазначимо, що ст. 40 Закону РФ «Про авторське право і суміжні права» з-поміж інших повноважень організацій мовлення називає право на отримання винагороди¹². Вважаємо необхідним українському законодавцеві перейняти цей досвід.

Право на винагороду в низці випадків встановлюється безпосередньо правовими нормами, проте здебільшого застосовується саме договірний диспозитивний принцип визначення розміру, порядку обчислення та строків виплати винагороди.

На жаль, доводиться констатувати, що законодавчо закріплений перелік майнових прав організацій мовлення не відповідає реаліям сьогодення. Впровадження цифрових форматів мовлення й урізноманітнення платформ дистрибуції мовленнєвого контенту спричиняють кардинальні зміни у сфері телебачення і, як наслідок, виникла нагальна потреба у розширенні існуючого переліку прав організацій мовлення.

Зосередимо увагу на правах організацій мовлення, які, зважаючи на розвиток новітніх технологій, покликані забезпечити належний і ефективний рівень охорони їхніх прав та інтересів.

Право на ретрансляцію програми в мережі Інтернет

Хоча сьогодні мовлення розвивається надзвичайно стрімко, охоплюючи нові платформи, які також піддаються негативному впливу піратства, ані на міжнародному рівні, ані в Україні немає жодного нормативного акта, який би на достатньому рівні регулював відносини, пов'язані з розповсюдженням інформації в Інтернеті, у тому числі з використанням перетворених у цифрову форму програм організацій мовлення.

Організації ефірного та кабельного мовлення здійснюють трансляції своїх програм не лише традиційними способами мовлення, а й можуть одночасно передавати ті самі програми через комп'ютерну мережу. Така практика мовлення на території більш ніж одного середовища водночас отримала назву simulcasting (сімулякстинг).

Надання прав організаціям мовлення при одночасному мовленні є вкрай важливою. Тому з метою запобігання неправомірному використанню іншими особами програм, які одночасно з наземними та кабельними платформами транслюються в мережі Інтернет, необхідно запровадити у законодавстві механізм правового регулювання сімулякстингу.

Наглядним при цьому є використання досвіду ВОІВ. Так, п. 3 Робочого документа щодо альтернативних і необов'язкових рішень у зв'язку з охороною мережевого мовлення передбачено необхідність розширення охорони прав організацій ефірного мовлення на їхні власні передачі на одночасне й незмінне мережеве мовлення («одночасне мовлення»)¹³. Ця позиція ґрунтується на юридичних методах асиміляції одночасного мовлення в ефірне мовлення. Вбачаємо за доцільне відобразити ці положення у національному законодавстві: доповнити перелік майнових прав мовників правом на ретрансляцію програми в мережі Інтернет у режимі реального часу.

Право на розповсюдження програм (передач)

У Законі про авторське право закріплено право на розповсюдження об'єктів авторського права і (або) суміжних прав, під яким слід розуміти будь-яку дію, за допомогою якої об'єкти авторського права і (або) суміжних прав безпосередньо чи опосередковано пропонуються публіці, в тому числі доведення цих об'єктів до відома публіки таким чином, що її представники можуть здійснити доступ до цих об'єктів з будь-якого місця і у будь-який час за власним вибором. Однак з огляду на те, що законодавець у ст. 41 названого нормативного акта визначив вичерпний перелік виключних майнових прав організацій мовлення, зазначене право на розповсюдження не стосується цих суб'єктів інформаційної діяльності.

З метою надання адекватної та ефективної правової охорони організаціям ефірного мовлення у сучасних умовах поширення інформаційного продукту, необхідно надати їм незалежне право на розповсюдження своїх програм (передач) за допомогою будь-яких платформ та мереж дистрибуції.

На важливість наділення організацій мовлення правом на розповсюдження вказувала делегація Японії при внесенні пропозицій до оновленого проекту договору ВОІВ про охорону прав організацій мовлення.

Розповсюдженням програм (передач) організацій мовлення є будь-яка дія, за допомогою якої оригінали або копії записів програм (передач) безпосередньо чи опосередковано пропонуються публіці шляхом продажу чи іншого відчуження оригіналу або примірників запису. Вичерпання цього права стосуються тільки фізичних екземплярів, які можуть бути випущені в обіг як матеріальні об'єкти.

З цим правом тісно пов'язано право на надання доступу до записів програм (передач) організацій мовлення, яке полягає у наданні дозволу або заборони доводити до загального відома по дотах або за допомогою засобів бездротового зв'язку записів своїх програм (передач) таким чином, щоб представники публіки мали змогу одержати до них доступ з будь-якого місця і у будь-який час за їх індивідуальним вибором. Важливість наділення організацій мовлення правом доступу спрямовано на подолання правової невизначеності характеру і рівня охорони організацій мовлення в інформаційно-телекомунікаційних мережах.

Право на трансляцію програм (передач) після запису

Варто зазначити, що здійснення запису програми (передачі) не вичерпує охорону прав організацій мовлення суміжними правами. Тому серед прав, які необхідно надати організаціям мовлення, слід також виокремити виключне право на трансляцію програм після запису. Це право охоплює всі види передач за допомогою будь-яких засобів для їх прийому публікою, включаючи ефірне, кабельне, супутникове мовлення і передачу через комп'ютерні та мобільні мережі, заснованих на записі або зроблених з записів.

Зауважимо, що на необхідності закріплення цього права за організаціями мовлення акцентували увагу російські науковці¹⁴. Під час обговорення Постійного комітету ВОІВ з авторського права і суміжних прав теж було виявлено інтерес щодо обсягу прав, які повинні бути надані організації мовлення після запису сигналу (так звані «Post-fixation rights»). Зокрема, зазначалося, що доведення записаної передачі в ефір для інтерактивної передачі є важливим елементом ефективної правової охорони прав організацій ефірного мовлення¹⁵.

Ми повністю підтримуємо цю позицію, оскільки лише організації мовлення наділені правом дозволяти та, відповідно, обмежувати трансляції своїх програм (передач) після їх записів, у тому числі несанкціонованих.

Право на кодування і декодування сигналів, що несуть програми

Щоб унеможливити небажаний доступ третіх осіб до програм (передач), організації мовлення кодують сигнали, які несуть такі програми.

Кодуванням визнається процес використання при передачі телевізійних сигналів програми, яка спотворює сигнал до такого ступеня, що програми (передачі) неможливо дивитися та/або слухати без застосування додаткових декодувальних пристроїв або систем, здатних декодувати закодовану програму (передачу). Використання таких технічних пристроїв здійснюється на підставі відповідного дозволу, одержаного від організації мовлення.

Незважаючи на значимість системи кодування телевізійного сигналу, право на кодування сигналів, що несуть програми, не знайшло законодавчого закріплення.

На 24-й сесії Постійного комітету ВОІВ з авторського права та суміжних прав було запропоновано передбачити адекватну та ефективну правову охорону від несанкціонованого декодування закодованого сигналу, переданого в ефір, або обходу будь-яких технічних засобів захисту, які мають таку ж дію, як і кодування¹⁶. Ця позиція нам імпонує, оскільки забезпечення доступу до контенту організацій мовлення відіграє важливу роль у сфері охорони їх майнових і немайнових прав. Адже для того, щоб суб'єкт інформаційної діяльності мав змогу здійснити трансляцію/ретрансляцію програми, йому передусім необхідно отримати код на так зване розшифрування сигналу, що несе цю програму. З огляду на це вважаємо за необхідне закріпити за організаціями мовлення право на декодування закодованих сигналів, які несуть їх програми.

Право на ретрансляцію з відстрочкою

Статтею 8 проекту Договору ВОІВ про охорону прав організацій мовлення передбачено право організацій мовлення на ретрансляцію з відстрочкою¹⁷. Для здійснення відстроченої ретрансляції сигнал, що несе передачі, запам'ятовується на спеціальному портативному електронному пристрої, який зберігає отриманий цифровий контент, і передається далі у визначений більш пізній час, ніж оригінальна трансляція. Відповідно, організації мовлення можуть формувати кілька різних сигналів, що несуть один і той самий контент, який поширюватиметься на різних континентах.

Варто зазначити, що Європейська угода про охорону телевізійних передач закріплює схоже за своїм змістом право організацій мовлення – на повторну передачу в ефір за допомогою запису або іншого відтворення.

Український законодавець не наділяє організації мовлення правом на так звану відкладену ретрансляцію, хоча його значимість на практиці є очевидною. Так, право на ретрансляцію з відстрочкою є актуальним, наприклад за умови ретрансляції вихідцям з України вітчизняного контенту у США (штат Флорида). Безперечно, через різні часові пояси (різниця у часі – 7 годин) вони зможуть слухати/дивитися радіотелевізійні програми у прямому ефірі лише за умови певного відстрочення у часі. З огляду на зазначене пропонуємо наділити організації мовлення окремим правом щодо такої відстроченої ретрансляції.

Право надавати послугу відео за запитом та інші нелінійні послуги

Відео за запитом (VoD, Videoondemand) – нелінійна послуга, яка дає змогу користувачеві дивитися/слухати програми (передачі) організацій мовлення, обрані ним за власним бажанням, у будь-який зручний для нього час на підставі каталогу, який формує провайдер або організація мовлення.

Ця послуга надає користувачам можливість переглядати бажані відеоролики (фільми, передачі тощо) у будь-який час. До прикладу, якщо ви не встигли на вечірній випуск новин, то за допомогою цієї послуги зможете переглянути цю передачу в переліку архівних записів. Крім цього, відео за запитом припускає нелінійний перегляд програм. Це означає, що користувач фактично може переглядати кілька передач одночасно або переглянути не лише вчорашні, а й завтрашні передачі.

Використання відео за запитом дає змогу користувачеві запитувати інформаційні матеріали у будь-якому порядку. Користувач також може починати перегляд файлу з будь-якого моменту, пришвидшувати, уповільнювати перегляд, ставити на паузу, тобто підтримувати так звані *trickmodes* – «режими обману». Таким чином, користувач цієї послуги не прив'язаний до сітки телевізійного мовлення та може отримувати необхідні відеоматеріали тоді, коли йому це потрібно.

Враховуючи появу та розвиток нового цифрового середовища, вважаємо, що наділення організацій мовлення правом надавати телеглядачам нелінійні послуги, зокрема і «відео за запитом», є вкрай важливим і необхідним.

Підбиваючи підсумки, варто зауважити, що для забезпечення належного рівня охорони організацій мовлення в епоху розвитку цифрових та мультимедійних технологій слід додатково наділити їх такими правами: на винагороду, на ретрансляцію програм у мережі Інтернет в режимі реального часу, на розповсюдження програм (передач), на трансляцію програм (передач) після запису, на кодування і декодування сигналів, що несуть програми, на ретрансляцію з відстрочкою, на надання послуги відео за запитом та інші нелінійні послуги.

¹ Про авторське право і суміжні права : Закон України від 23 грудня 1993 р. № 3792-ХІІ (в редакції від 11 липня 2001 р. № 2627-ІІІ) // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 43. – Ст. 214.

² Про телебачення і радіомовлення : Закон України від 21 грудня 1993 р. № 3759-ХІІ (в редакції від 12 січня 2006 р. № 3317-ІV) // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 18. – Ст. 155.

³ Європейська конвенція про транскордонне телебачення від 05 травня 1989 р. № ETS (132) // Офіційний вісник України. – 2010. – № 11. – Ст. 562.

⁴ Draft treaty on the protection of broadcasting organizations. Joint Proposal by the Delegations of South Africa and Mexico [Electronic resource] / Standing Committee on Copyright and Related Rights. – 24th Session. Geneva, July 16 to 25, 2012. – Mode of access : http://www.wipo.int/edocs/mdocs/copyright/en/sccr_24/sccr_24_5.pdf

⁵ Directive 2006/115/EC of the European Parliament and of the Council of 12 December 2006 on rental right and lending right and on certain rights related to copyright in the field of intellectual property (codified version) // Official Journal of the European Union. L 376. – 27.12.2006. – P. 28–35.

⁶ European agreement on the protection of television broadcasts. Strasbourg, 22.VI.1960 [Electronic resource]. – Mode of access : <http://conventions.coe.int/Treaty/EN/Treaties/Html/034.htm>

⁷ Copyright and Neighboring Rights (Copyright Law): Germany Law of September 9, 1965 (as last amended by the Law of July 16, 1998) [Electronic resource]. – Mode of access : http://www.wipo.int/wipolex/en/text.jsp?file_id=126254

⁸ Renewal version of revised draft basic proposal for the WIPO treaty on the protection of broadcasting organizations (SCCR/15/2rev). Proposal by the delegation of Japan [Electronic resource] / Standing Committee on Copyright and Related Rights. – 24th Session. Geneva, July 16 to 25, 2012. – Mode of access : http://www.wipo.int/edocs/mdocs/copyright/en/sccr_24/sccr_24_3.pdf

⁹ Директива 2001/29/ЄС Європейського Парламенту і Ради Про гармонізацію певних аспектів авторського права і суміжних прав в інформаційному суспільстві від 22 травня 2001 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.media.parliament.org.ua/uploads/files/f641.pdf>

¹⁰ Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності від 15 квітня 1994 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=981_018

¹¹ Working document for a treaty on the protection of broadcasting organizations. Adopted by the Standing Committee on Copyright and Related Rights [Electronic resource] / Standing Committee on Copyright and Related Rights. – 24th Session. Geneva, September 21, 2012. – Mode of access : http://www.wipo.int/edocs/mdocs/copyright/en/sccr_24/sccr_24_10.pdf

¹² Погуляев В. В. Комментарий к Закону РФ «Об авторском праве и смежных правах» (постатейный) / Погуляев В. В., Вайпан В. А., Любимов А. П. – М. : ЗАО Юстицинформ, 2006. – 113 с.

¹³ Working paper on alternative and non-mandatory solutions on the protection relation to web casting. Prepared by the Chair of the Standing Committee on Copyright and Related Rights SCCR/12/5 Prov. [Electronic resource] / Standing Committee on Copyright and Related Rights. – 12th Session. Geneva, April 13, 2005. – Mode of access : http://www.wipo.int/edocs/mdocs/copyright/en/sccr_12/sccr_12_5_prov.pdf

¹⁴ Близнац И. А. Авторское право и смежные права : учебник / И. А. Близнац, К. Б. Леонтьев ; под ред. И. А. Близнаца. – М. : Проспект, 2010. – 127 с.

¹⁵ Informal Consultation Meeting on the Protection of Broadcasting Organizations [Electronic resource] / List of Issues, prepared by the Secretariat. – Geneva, April 14 and 15, 2011. – Mode of access : http://www.wipo.int/...wipo_cr_consult_ge_11_2/wipo_cr...ge...4.doc

¹⁶ Working document for a treaty on the protection of broadcasting organizations. Adopted by the Standing Committee on Copyright and Related Rights [Electronic resource] / Standing Committee on Copyright and Related Rights. – 24th Session. Geneva, September 21, 2012. – Mode of access : http://www.wipo.int/edocs/mdocs/copyright/en/sccr_24/sccr_24_10.pdf

¹⁷ Non-paper on the WIPO Treaty on the Protection of Broadcasting Organizations. April 20, 2007 [Electronic resource]. – Mode of access : http://www.wipo.int/edocs/mdocs/copyright/en/sccr_s2/sccr_s2_paper1.pdf

Резюме

Андрусів У. Б. Проблемні питання охорони майнових прав організацій мовлення у цифрову епоху.

Статтю присвячено дослідженню особливостей правової охорони майнових прав організацій мовлення, що є особливо актуальним в умовах розвитку новітніх інформаційно-телекомунікаційних технологій. При цьому аналізуються як положення законодавства України у цій сфері, так і нормативні приписи Європейського Союзу та перспективні документи ВОІВ. Обґрунтовано доцільність перегляду обсягу та змісту суб'єктивних майнових прав організацій мовлення. На підставі проведеного аналізу, зроблені висновки, які сприятимуть заповненню існуючих законодавчих прогалів, зокрема запропоновано розширити законодавчо закріплений перелік майнових прав мовників.

Ключові слова: організація мовлення, майнові права, правова охорона, новітні технології, програма, передача.

Резюме

Андрусів У. Б. Проблемные вопросы охраны имущественных прав организаций вещания в цифровую эпоху.

Статья посвящена исследованию особенностей правовой охраны имущественных прав организаций вещания, что особенно актуально в условиях развития новейших информационно-телекоммуникационных технологий. При этом анализируются как положения законодательства Украины в этой сфере, так и нормативные предписания Европейского Союза и перспективные документы ВОИС. Обоснована целесообразность пересмотра объема и содержания субъективных имущественных прав организаций вещания. На основании проведенного анализа, сделаны выводы, способствующие заполнению существующих законодательных пробелов, в частности предложено расширить перечень имущественных прав вещателей, зафиксированный на законодательном уровне.

Ключевые слова: организация вещания, имущественные права, правовая охрана, новые технологии, программа, передача.

Summary

Andrusiv U. Issues of property rights of broadcasting organizations in the digital age.

The article is devoted to the study of the legal protection of property rights of broadcasting organizations, that is especially actual in the conditions of development of new information and telecommunication technologies. It analyzes how the provisions of the legislation of Ukraine in this sphere and regulatory requirements of the European Union and future WIPO documents. Expediency review the scope and content of subjective proprietary rights of broadcasting organizations. According to the results of the analysis, lessons learned that will help filling existing legal gaps, including proposed legislation to expand the list of secured property rights of broadcasters.

Key words: broadcasting organization, property rights, legal protection, newest technologies, program, telecast.

Отримано 4.06.2013